

КЛАВДИЈ ТУТА

KLAVDIJ TUTTA

Битолски музеј - Битола
Република Македонија
Април, 1995 година
Bitolski muzej – Bitola
Republika Makedonija
April, 1995 godina

КЛАВДИЈ ТУТА

Островчињата, кипарисите во ветрот, очите, љубовта во воздухот, главите на воловите, магарината се мотивите во создавањето на Клавдиј Тута. Тие ги прекриваат површините на сликите и од нив се компонирани цртежите и акварелите. Светот на мотивите му припаѓа на светот на природата, која - како што во повеќе наврати е запишано во критичките осврти - Клавдиј Тута ја сфаќа како постмодерен простор полн со првобитна сила, просторот каде што биолошкото во човекот се спојува со Космосот. Средбата е плодна и од неа се раѓаат креативни поттици.

Последните дела карактеризирани пред сè со бели површини, дозволуваат кон споменатите дефиниции да го додадеме и следното:

Појавата на природата на сликата или, поинаку речено, сликањето и цртањето на природата во уметноста на Клавдиј Тута, како и кај сите останати уметници од сите времиња и стилски определби, има посебно значење. Истата зборува за односот на човекот кон реалноста, структурата на сфаќањето на светот и за филозофско-културниот контекст на одредено време и простор. Да се потсетиме на големите мајстори на светското сликарство: Леонардо да Винчи, Тицијан, Каспар Дејвид Фридрих, Винсент Ван Гог, Салвадор Дали. Енцо Куки или Анселмо Кифер, или нашите Антон Карингер, Зоран Мушич или Владимир Макуц и на нивните изработени програми на природата. Низ галеријата на слики можеме да следиме цела палета на различни погледи, кои во суштина определуваа како човекот низ историјата се сфаќал себеси. Со природата слеано голото тело на софистицираната Урбинска Венера беше персонификација на неоплатонската идеја за активна природа која поседува сопствена лична и внатрешна сила. Фридриховата природа пак упатуваше на симболички посложена рана романтика, каде што класичната религиозна иконографија е презентирана во природните елементи како што се дрвјата, заоѓање на сонцето, извор или шума. Ван Гог, чие сликарство

повеќе пати служело како споредба за сликарството на Тута, експресионизмот на својата душа го пронашол во контрастните мотиви на природата. На постмодернистичките сликари, природата им служела како симбол на активното дејствување на европската митологија во структурата на животот и на историјата.

На тој начин, природата одамна ја загуби својта невиност. Нејзината појава е идеолошки одредена не само во сликарството, литературата и филозофијата, туку и кај многу попознати активности. Впрочем, кај градинарството разликата меѓу англиското и француското уредување на паркови во 18-тиот век претставува и разлика меѓу полибералното англиско парламентарно владеење и апсолутистичкиот француски монархизам. Уште повеќе, панорамската глетка од планинските врвови и во времето на Леонардо да Винчи, како и денденес, претставува многу повеќе од естетско уживање. Кај нас тоа е елемент на националното и на државотврното.

Природата во сликите на Тута го отсликува сегашното време на уметникот и сегашната одреденост на светот. Би можеле да кажеме дека Тута природата ја сфаќа како постмодернистички елемент. Сликите и акварелите создават ефект во кој е нагласено дека природата на сликата е градена исклучиво според желбата на уметникот, и повеќе, со неа сликарот виртуозно се поигрува. Карактеристични и од реалноста независни композиции се забавни, лесни и не оптоваруваат. А сето тоа е можно затоа што мотивите како што се кипарисите, воловите или островчињата, не доаѓаат непосредно од впечатоците од природата, т.е. не се сликани според природата, туку доаѓаат од меморијата на уметникот која е материјализирана на сликите од претходниот период. Со тоа сликите станаа порелевантни од самата природа, бидејќи тие на себе го презеле изворот на инспирацијата и генерирањето на нови слики.

Така кипарисите, островчињата, магарината или воловите-повеќе од топографските факти на медитеранската природа - станаа интересен ликовен мотив со одредено сликарско предание, па затоа повеќе му припаѓаат на светот на сликата одошто на светот на природата. Светот на сликата не е ниту надреален ниту виртуален. Тоа е светот на арабески на постмодерното време, кое кокетира со софистицираниот дизајн кој со своите вештачки структури умее да биде поубедлив од самата реалност. На таков начин функционираат и сликите на Тута настанати во последните години. Се чинат како исечоци од профинети тапети но светлината, атмосферата и расположението се толку вистински како да доаѓаат од вистинска природа над која штотуку се издигнала бела магла и врз која зимското сонце ги разлева своите зраци.

Со таквото читање на сликите на Тута се доближуваме на дилемите не само на историјата на уметноста, туку и на цивилизацијата, кои го поставуваат прашањето: кој е посилен, уметноста (културата) или природата. Ако погледнеме наназад, во ренесансата постоеше и едно и другото. Од една страна Тицијан ја застапуваше идејата дека Уметноста ја надминува Природата, додека редица сликари го застапувале спротивното. Како доказ тие ги сликаа школките, пеперугите и цвеќето и со тоа ја нагласувале силата на природата која е способна да формира исто толку сложени облици како самата уметност. Денес тоа прашање не се поставува повеќе на ниво на натпревар или исклучување, туку структурално е посложено. Истото го отсликуваат и акварелите и сликите на Клавдиј Тута кои нудат дилеми: дали природата воопшто постои и не се работи ли само за маркетиншка измама? Дали културата не се трансформира во природата? Дали човековите интервенции и обликување на природата не го менуваат и самиот човек?

Лиљана Степанчич

K L A V D I J T U T T A

Otočki, ciprese v vetru, oči, ljubezen v zraku, volovske glave, oslički so motivi v ustvarjanju Klavdija Tutte. Ti prekrivajo površine slik in z njimi so komponirane risbe in akvareli.

Svet motivov pripada svetu narave, ki jo, kakor je bilo že opisano v drugih kritičkih zapisih, Klavdij Tutta razume kot postmoderni prostor poln prvinske moči, prostor, kjer se biološko v človeku spoji s kozmosom. To srečanje je plodno in iz njega se porajajo ustvarjalne spodbude.

Zadnja dela, ki jih določa predvsem bela površina, pa dovoljujejo, da tem opredelitvam dodamo nadaljevanje.

Pojav narave na sliki, ali povedano drugače, slikanje in risanje narave ima v umetnosti Klavdija Tutte kot pri vseh ostalih umetnikih vseh časov in slogovnih opredelitev prav poseben pomen. Govori o odnosu človeka do realnosti, strukturi dojemanja sveta in filozofsko kulturnem kontekstu določenega časa in prostora. Spomnimo se samo velikih mojstrov svetovnega slikarstva, Leonarda da Vincija, Tiziana, Casparja Davida Friedricha, Vincenta van Gogha, Salvadorja Dalija, Enza Cucchija ali Anselma Kieferja, pa pri nas Antona Karingerja, Zorana Mušiča ali Vladimirja Makuca in njihovih izoblikovanih programov narave. Skozi galerijo slik lahko sledimo celi paleti različnih pogledov, ki so v bistvu opredeljevali, kako je človek skozi zgodovino dojemal samega sebe. S pokrajino zlit golo telo sufisticirane Urbinske Venere je posebjalo neoplatonsko misel o aktivni naravi, ki ima lasto osobno in notranjo moč. Friedrichova pokrajina je namigovala na simbolno bolj zapleteno zgodnjo romantiko, kjer je klasična religiozna ikonografija utelešena v elementih narave, kot so drevesa, sončni zahod, studenec ali gozd. Van Gogh, katerega slikarstvo je večkrat služilo za primerjavo Tuttinemu ustvarjanju, je ekspresionizem svoje duše našel v kontrastnih pokrajinskih motivih. Slikarjem postmodernizma pa je narava služila kot simbol aktivnega delovanja evropske mitologije v strukturi življenja in zgodovine.

Narava je tako že zdavnaj zgubila svojo nedolžnost. Njena pojavnost je ideološko določena ne samo v slikarstvu, literaturi in filozofiji, temveč tudi pri veliko bolj prozaičnih aktivnostih. Namreč, pri prav zemeljskem

vrtnarstvu pomeni razlika med angleško in francosko parkovno ureditvijo 18. stoletja tudi razlika med liberalnejšo angleško parlamentarno vladavino in absolutističnim francoskim monarhizmom. In še več, panoramski pogled z vrhov gora je tako v času Leonarda da Vincija kot še danes veliko več kot zgolj estetični užitek. Pri nas je to element nacionalnega in državnotvornega.

Narava na Tuttinih slikah odseva sedanji umetnikov čas in sedanjo določenost sveta. Lahko bi rekli, da Tutta dojemata naravo kot post postmodernistični element. Slike in akvareli ustvarjajo učinek, v katerem je izpostavljen da je narava na sliki grajena izrazito po hotenju umetnika, še več, z njo se slikar virtuožno poigrava. Samosvoje in od realnosti neodvisne kompozicije so zabavne, lahkotne in neobremenjujoče. Vse to pa je možno, ker motivi, kot so ciprese, volovi ali otočki, ne prihajajo neposredno iz vtisov iz narave, torej niso slikani po naravi, temveč prihajajo iz umetnikovega spomina, ki je materializiran na slikah prejšnjega obdobja. S tem so slike postale bolj relevantne od narave same, saj so prevzele naše vir navdih in generiranje novih slik.

Tako so ciprese, otočki, oslički ali volvi bolj kot topografska dejstva mediteranske krajine postali zanimiv likovni motiv z določenim slikarskim izročilom, in zato pripadajo bolj svetu slike kot svetu narave. Svet slike ni ne surrealen in ne virtualen. To je svet arabesk post postmodernega časa, koketirajočega s preišljenostjo designa, ki zna biti s svojimi umetnimi strukturami prepričljivejši od realnosti same. In na tak način delujejo tudi Tuttine slike, ki so nastale v zadnjih letih. Zdi se kot izseki iz prefinjenih tapet, vendar je svetloba, atmosfera in razpoloženje tako resnično, kot če bi prihajalo iz resnične pokrajine, nad katero se je pravkar dvignila snežno bela megla in jo je obsijalo zimsko sonce.

S takim branjem Tuttinih slik se približujemo tistim dilemam, ne samo iz umetnostne zgodovine temveč kar civilizacije, ki zastavljajo vprašanje: ali je močnejša umetnost (kultura) ali narava. Če pogledamo nazaj, je v renesansi obstajalo oboje. Na eni strani je Tizian zastopal misel, da Umetnost prekaša. Naravo, na drugi pa je cela vrsta slikarjev

zastopala nasprotno stališče. Ti so v dokaz slikali školjke, metulje in svetje in s tem izpostavljali moč narave, ki je sposobna izoblikovati ravno tako umetelne forme kot umetnost sama. Danes se to vprašanje ne zastavlja več na nivoju tekmovanja ali izključevanja, temveč je strukturalno bolj zapleteno. Odražajo ga tudi akvareli in slike Klavdija Tutte, ki nam ponujajo v razmislek: ali narava sploh še obstaja in ali ni le marketinška potegavščina? Ali se kultura ne spreminja v naravo? Ali človekovo poseganje in oblikovanje narave spreminja tudi samega človeka?

Lilijana Stepančič

ОД ЦИКЛУСОТ: „КРАСНИ ПЕЈЗАЖИ“ 1992 - 1995
IZ СІКЛА „PRAVLІČNI PEJZAŽI“ 1992 – 1995

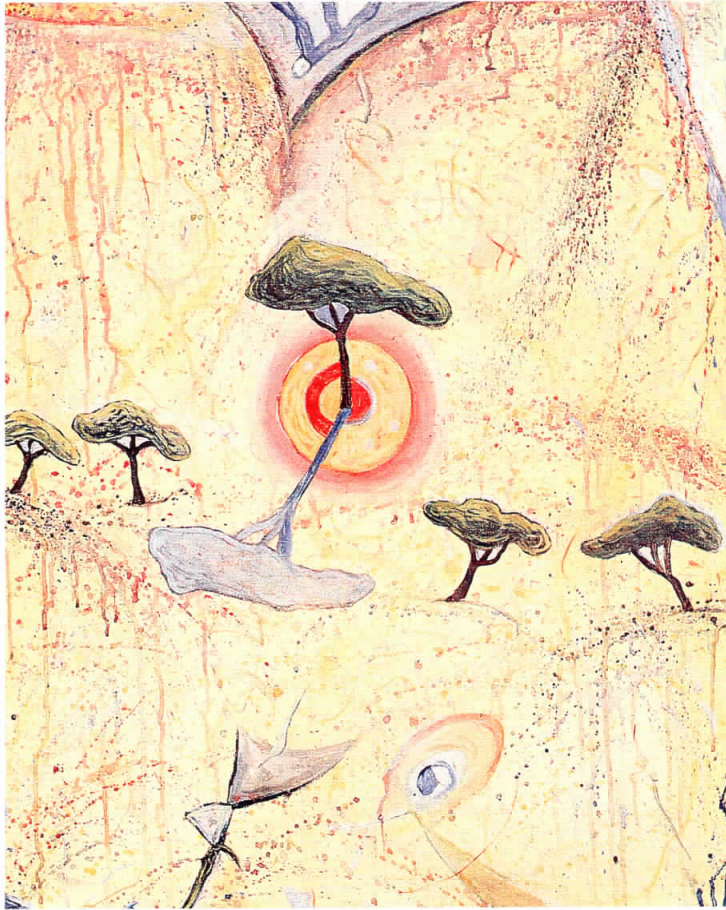

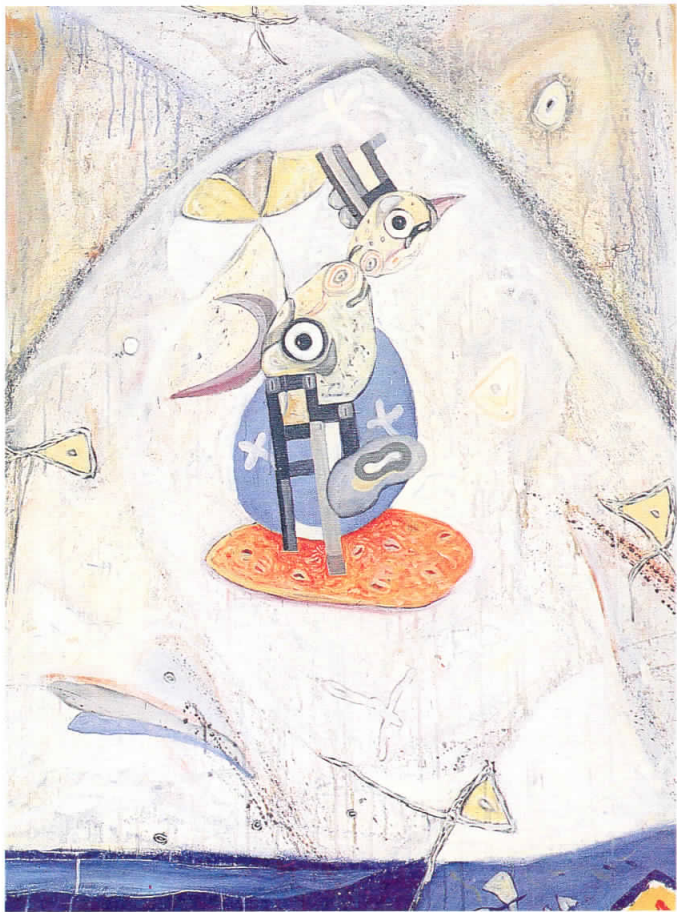

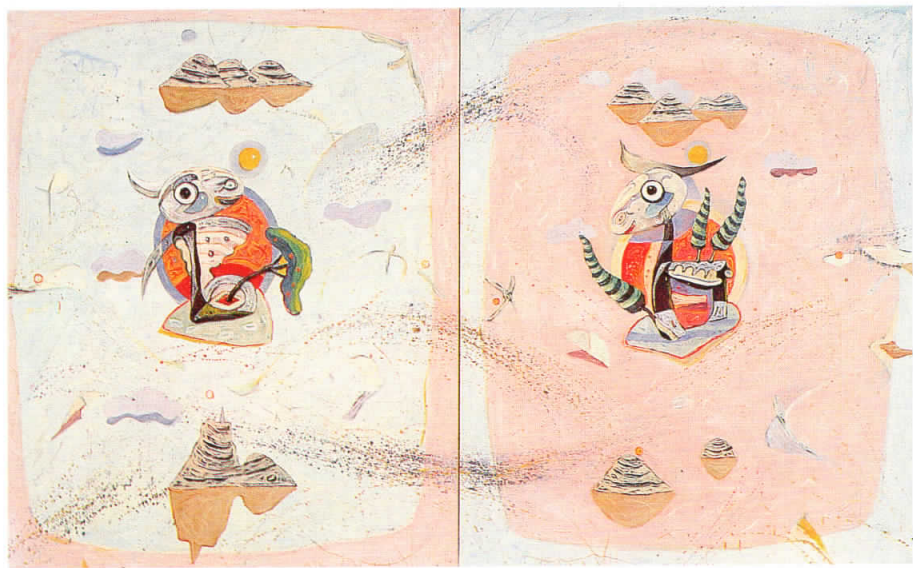

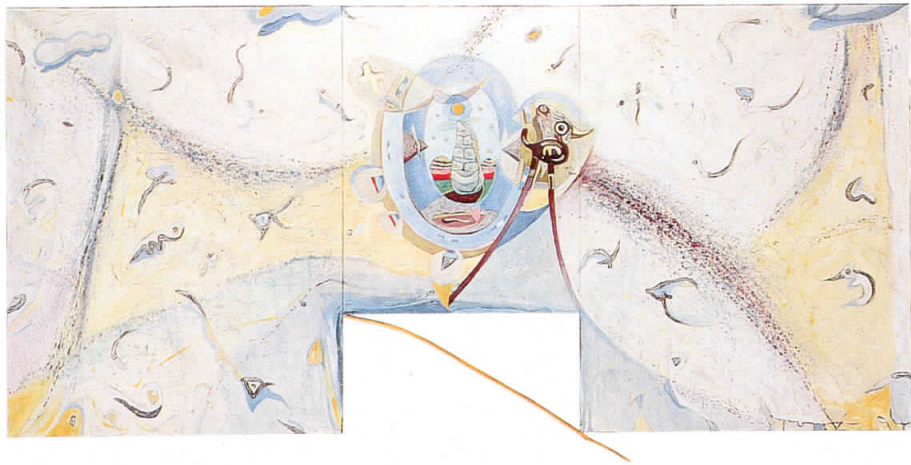

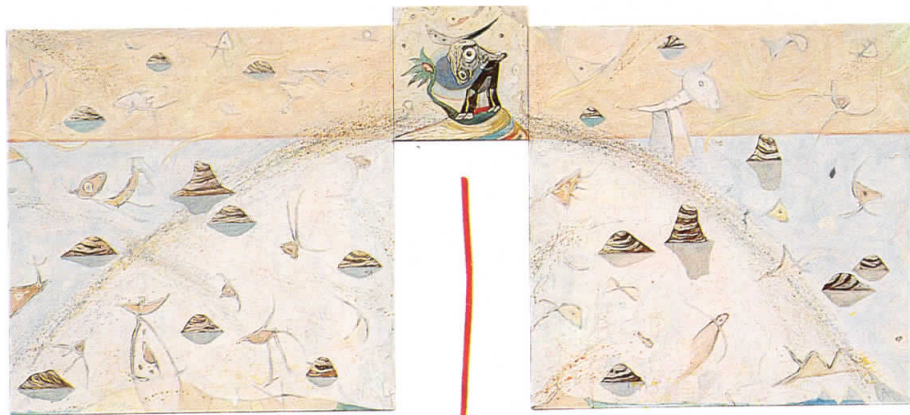

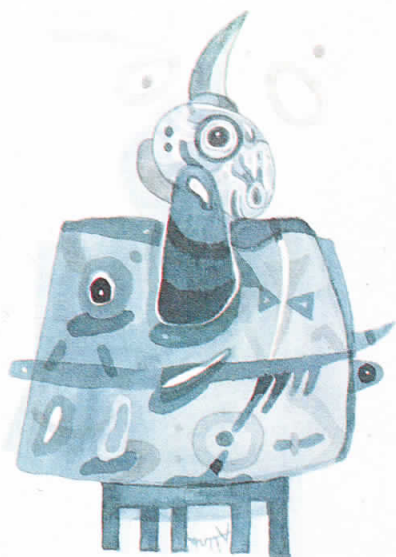

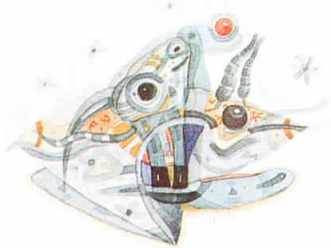

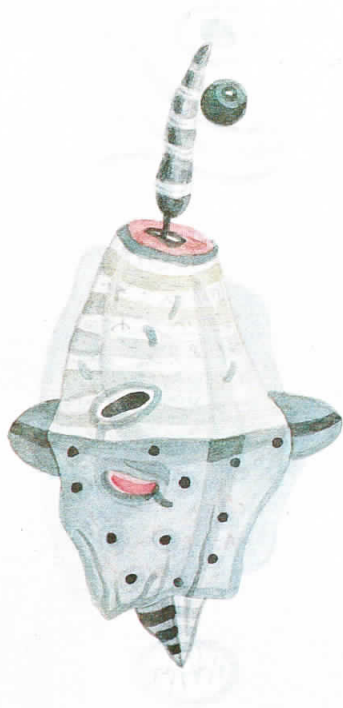

КЛАВДИЈ ТУТА

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Клавдиј Тутта е роден 1958 г. во Постојна. По завршувањето на средното училиште за применета уметност се запишува на Академијата за ликовна уметност во Љубљана каде што ги завршува и постдипломските студии по графика кај проф. Богдан Борчич. Се занимава со сликарство, графика, цртежи и објекти. Од 1981 г. е член на ДСЛУ а инаку работи и живее во Нова Горица и Крањ како самостоен уметник. Излагал самостојно преку 80-пати, а има учествувало на повеќе од двесте групни изложби во земјата и странство. За своите дела има добиено 36 домашни и меѓународни признанија.

Меѓу наградите се истакнуваат тие од меѓународните биенала во Љубљана, Барселона, Сеул, Кадаквес, Лоф и Филах. Во 1992 г. е избран за претседател на Сојузот на друштвата на ликовните уметници на Словенија. Во 1993 г. формира ликовна работилница „Словенија отворена за уметност“.

KLAVDIJ TUTTA

ŽIVLJENJEPISNI PODATKI

Klavdij Tutta se je rodil 1958 v Postojni. Po končani šoli za oblikovanje se je vpisal na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je končal tudi postdiplomski študij grafike pri prof. Bogdanu Borčiču. Ukvarja se slikarstvom, grafiko, risbo, objekti. Od leta 1981 je član DSLU, sicer pa dela in živi v Novi Gorici in Kranju, kot samostojni umetnik. Imel je preko 80 samostojnih razstav, sodeloval pa na več kot dvesto skupinskih doma in po svetu. Za svoje delo je prejel 36 domačih in mednarodnih priznanj.

Med nagradami izstopajo tiste, ki jih je prejel na mednarodnih bienalih v Ljubljani, Barceloni, Seoulu, Cadaquesu, Łódźu, Villachu. V letu 1992 je bil izvoljen za predsednika zveze društev likovnih umetnikov Slovenije. Leta 1993 je ustanovil likovno delavnico „Slovenija odprta za umetnost“.

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ

1977 - ДИЦ, Љубљана; 1978 - Галеријата „Емонска врата“, Љубљана; Галеријата на хотелот „Аргонавти“, Нова Горица (заедно со Змаго Посега); Гостол, Нова Горица; 1979 - Галеријата на хотелот „Аргонавти“, Нова Горица; 1980 - Галеријата на Рико Дебењак, Канал; Гостол, Нова Горица; Љубљанска банка, Нова Горица; 1981 - Галерија дел Рисорцименто, Имола (Италија); 1982 - Палацо деи Дијаманти - Центро ативитà визиве, Ферара; Пилоновата галерија, Ајдовшчина; 1983 - Галеријата Библиотека на Цирил Космач, Толмин; Галеријата на хотелот „Славија“, Опатија; Галеријата Мебло, Нова Горица; Галеријата на Лошкиот музеј, Шкофја Лока; Бежиграјска галерија, Љубљана; Галеријата на Градскиот музеј, Идрија; Фотоателје Павшич - Завадлав, Нова Горица; 1984 - Галеријата Медуза, Копер; Мала галерија, Сежана; Дворецот Земоно, Випава; Деловен центар „Емона“, Љубљана; ликовна витрина ДСЛУП, Нова Горица; 1985 - Салонот на Галеријата Карас - ХДЛУЗ, Загреб; Изложбениот салон Ротовж, Марибор; Гореншки музеј, Крањ; Домот на културата - Студентски град, Белград; Бар - кафе, Гориција; Галеријата Арс, Љубљана; Библиотеката на Бено Зупанчич, Постојна; 1986 - Мала галерија на Културниот центар, Нови Сад; 1987 - Галеријата на ДСЛУ, Љубљана, Ликовниот салон, Цеље; Приморски галерији, Пиран; Арте Фијера - Болоња; Домот на културата, Горица - (Алпи-Јадран, во рамките на Театарските средби); Виленица 87 - Мала галерија, Сежана; Приморски галерији - Ложа и Медуза, Копер; Галерија на Народниот универзитет, Пореч; Галеријата Нови храм, Сараево; Табор (Виленица '87), Локве; ЛРРЈ - наградените на 16-то меѓународно графичко биенале, Љубљана; 1988 - Галеријата на ЗДСЛУ (графики - облека Идеал), Љубљана; Библиотеката Бено Зупанчич, Постојна; Мала галерија, Илирска Бистрица; Арте Фијера - Болоња (Шаламун - Тутта), Болоња; ТК галерија, Трст; Шницлер галери, Целовец; Талер Галерија Форт, Кадаквес; Талер Галерија Форт - Адоци, Барселона; Спејс галерија, Сеул;

Галеријата Форум - Загреб; Сала комунале, Сан Вендемијано; 1989 - Горишки галерији, Нова Горица - Солкан; Градски музеј, Идрија; Пилоновата галерија, Ајдовшчина; Уметнички павилјон, Словен Градец; Културен центар „Олга Петров“, Панчево; Галерија на културниот центар, Нови Сад; Библиотеката „Сречко Косовел“, Сежана; 1990 - Народниот музеј, Задар; Модерна галерија, Задар; Галеријата ИГЛЦ, Љубљана; 1991 - Кафе-галеријата „Данте“, Умаг (Марино четина); Галеријата на Св. Донат, Пиран; КЦ „Сречко Косовел“, Сежана (Виленица '91); Галеријата „Мозаик“, Цеље; 1992 - Галеријата Авсеник, Бегуње; Галеријата на Љубљанска банка, Љубљана; 1993 - Приморски галерији Пиран - Медуза 2, Пиран; Галеријата „Ла Роца“ (Голија-Тута). Асториините уметнички вечери, Блед; Галеријата Артес, Нова Горица; Галеријата Широкоња, Рожек (заеднички Голија - Тутта); 1994 - Галеријата на Културниот центар И. Напотник, Радовљица; галерија на Градската куќа, Гореншки музеј, Крањ; Градската галерија Љубљана, Љубљана (ретроспективна изложба 1988-1994); 1995 - Битолски музеј - Битола, Деновите на словенечката култура во Македонија, Битола; Галеријата „Зала“, Љубљана; Галеријата Павилјон на НОБ, по повод Меѓународната изложба на минерали, Тржич; Галеријата Вероника, Камник; Ликовен саем, Домжале (декември); Спацио Еспозитиво, Местре - Венеција; Изложбен салон Дука, Випава.

ГРУПНИ ИЗЛОЖБИ

- 1976 - Пасаж на Максимаркетот, Љубљана
Школски центар, Идрија
Шентјакобски театар, Љубљана
- 1979 - Галерија на ОУ, Солкан
Лошки музеј, Шкофја Лока (изложба по повод конкурсот за штафетната палка)
Музеј 25 Мај, Белград (изложба по повод конкурсот за штафетната палка)
Градска галерија, Љубљана (со АЛУ)
Собрание на општината Јесенице (заедно со Пожегар. Рус и Мохар)
Градска галерија, Пиран (Extempore)
- 1980 - Хотелот Маестозо, Липица (Extempore)
Градска галерија, Пиран (Extempore)
Градска галерија, Љубљана (со АЛУ)
- 1981 - Модерна галерија, Ријека (XI биенале на младите)
Карловац (II биенале на акварелот на Југославија)
Задар (II биенале на акварелот на Југославија)
Крагуевац (II биенале на акварелот на Југославија)
Градски музеј, Сомбор (VII биенале на цртежот Ликовна есен)
Галерија на Домот на културата „Студентски град“, Београд (I биенале на студентскиот цртеж)
Уметничка галерија „Моша Пијаде“, Битола (IV триенале на современата југословенска графика)
Градска галерија, Пиран (Extempore)
Младински културен центар, Тјентиште (Младоста на Сутјеска '81)
Градска галерија, Љубљана (со АЛУ)
Венецијанска галерија, Шпетер (Италија)
Задружен дом, Марезиге (Extempore)
Салоне екс алберго Рома, Тревизо, Италија (Extempore)
Салата на Грегорич, Трст
- 1982 - Заводот на СР Словенија за статистика, Љубљана
Колегиум артистикум, Сараево (Заедно '82)
Галерија на Домот на културата „Студентски град“, Белград (Заедно '82)
Поморско училиште, Порторож (со АЛУ)
Деловен центар „Искра“, Љубљана (со АЛУ)
Градска галерија, Љубљана (со АЛУ)
Ликовен салон, Равне на Корошкем (со АЛУ)
Познањ, Лоѓ, Дунај, Атина, Будимпешта (избор на млади југословенски ликовни уметници)
Венецијанска галерија, Шпетер (Италија)
Репентабор - Италија (Extempore)
Задружен дом, Марезиге (Extempore)
Грисија '82, Ровињ
Културен дом, Бољунец (Extempore)
Галерија „Торкља“, Долина
Културен кружок „Ил карсо“, Трст
Големата сала на Домот на ЈНА, Шибеник (II мајски салон на младите)
ТИА - Музеј Рембо (Трето меѓународно триенале на графиката од француските Ардени)
Спејс арт галери, Сеул (Кореја - II биенале на мала графика)
Културен дом, Нова Горица (изложбата „Гребнатини“)
Новогодишната изложба на ДСЛУ, Љубљана
Галеријата АРС, Љубљана
Колегиум артистикум, Сараево (Заедно '82)
Осмомартовска аукција на слики, Зелениот воз Пула-Љубљана
Истарска банка, Пула, Пореч, Умаг
Карловац (III биенале на акварелот на Југославија), Задар, Осиек
Галерија на ОУ Солкан („Праска“) ги претставува младите
- 1983 - ликовни уметници од Северното Приморје)
Чентро арти пластике (Меѓународна изложба „Човекот и спортот“), Удине, Чедад, Палманова, Толмецо (Италија)
Галеријата ДСЛУ, Љубљана (новопримените членови на ДСЛУ од 1982 г.)
Задружен дом, Марезиге (Extempore)
Галерија на Домот на културата, Титов Врбас (ЈУ палата на младите '83)
Градски музеј Идрија (заедно со „Праска“)
Градска галерија, Љубљана (со АЛУ)
Модерна галерија, Ријека (XII биенале на младите)
Кристална сала на хотелот „Кварнер“, Опатија
Галеријата „Цирил Космач“, Толмин (заедно со „Праска“)
Галеријата Студентски културен центар, Белград (со АЛУ)
Градска галерија, Пиран (Extempore)
Културно лето во Нова Горица, Ликовна акција
Цетињски уметнички музеј СРЦГ (17-та изложба на ликовниот салон „13 Ноември“)
Изложбен простор „Рихард Јакопич“ - Актуелност на фигурата (ДСЛУ)
3. Мини принт интернешнл-Кадавец, Барселона
Валпараизо - Интернашнл Арт биенале
- 1984 - Палацо Локатели: „Il sogno di una cosa“, Кормонс
Изложба на југословенските студенти по графика по повод Олимписките игри во Сараево
Модерна галерија Ријека, Меѓународна изложба на оригинален цртеж (избор на цртежи за Лондон, Оксфорд, Даблин, Челтенхем)
Њу Јорк, Кеплан Галери
Арт фер, Базел
Уметнички павиљон Словењ Градец (Изложба на професорите на студентите на АЛУ)
Градски музеј Сомбор (Триенале на цртежот од Југославија

- Галеријата „Моша Пијаде“, Битола (Триенале на современа југословенска графика)
Галеријата „Надежда Петровиќ“, Чачак (Меморијал на Надежда Петровиќ)
Ликовна куќа-Шмартно во Горишки Брда (Постојана изложба на ДЛУСП)
Ликовна куќа-Шмартно во Горишки Брда (Изложба на графичка мапа)
Ликовна витрина на ДЛУСП, Нова Горица
Галеријата „Књаз Милош“, Арнагеловац (Мермер и звуци - словенечките графичари родени по 1950 г.)
Музеј на современа уметност, Белград (Млада словенечка уметност)
Колегиум артистичум, Сараево (Млада словенечка уметност)
- 1985 - Изложбен простор Рихард Јакопич, Љубљана (Млада словенечка уметност)
Изложбен павилјон Рихард Јакопич, Љубљана (Изложба на ДСЛУ)
Културен дом, Горица (ДСЛУ)
ТК галерија, Трст (ДЛУСП)
Колегиум артистичум, Сараево (Поглед на 80-тите години)
Ликовна витрина на ДЛУСП (Графички мапи)
18-то меѓународно графичко биенале, Љубљана - Модерна галерија
Модерна галерија, Риека (13-то биенале на младите)
Уметничка галерија, Приштина (VI биенале на цртежи на Косово)
Галеријата „Вјекослав Карас“, Карловац (IV биенале на југословенскиот акварел)
Уметнички павилјон „Цвијета Зузориќ“, Белград (IV биенале на југословенскиот акварел)
Градски музеј, Задар (IV биенале на југословенскиот акварел)
Комуне ди Медеа (Изложба „2 x ГО“ по повод збратимувањето на Медеа и Вртојба)
Уметнички павилјон „Цвијета Зузориќ“, Белград („Во меѓувреме“)
Вико Д'Елса, Фиренца, Југословенска графика
- 1986 - Падова, Југословенска графика
Ликовна куќа, Шмартно во Горишки Брда (изложбата по повод откривањето спомен-плоча на Емил Смоле-ДЛУСП)
Галеријата „Нови храм“, Сараево (Ликовни уметници од Приморје)
Галеријата „Зеница“, Зеница (Ликовни уметници од Приморје)
Галеријата „Ризах Шекиќ“, Брчко (Ликовни уметници од Приморје)
Ликовен салон, Целје (Избор од словенечкото ликовно творештво)
Тузла, конгрес на СУЛУЈ (Ретроспективна изложба на повоеното југословенско сликарство, скулптура и графика)
Изложбен павилјон „Рихард Јакопич“, Љубљана (Ликовни програми на КСС)
Уметнички павилјон, Словењ Градец (Меѓународна ликовна изложба „Ние за мирот“)
20-ти ликовен салон „13 Ноември“, Цетиње
Галеријата „Лавиринт“ - Критичарите одбираат
Кунстхале, Нирнберг (Меѓународно биенале на цртежот)
Ноје Галери дер Штат Линц, Линц (Меѓународно биенале на цртежот)
4-та меѓународна изложба на мала графика, Сеул Саем на книгата Франкфурт (со Младинска књига)
- 1987 - Кампинас '87 и Сао и Паоло - Прво биенале на графиката
Валпараизо - Арт Биенале
Галеријата на ДСЛУ - Продажна изложба на графичарите - членови на ДСЛУ, по повод графичкото биенале
Универзитетска галерија, Пореч - Ликовна колонија Ривијера
4-та меѓународна графичка изложба, Катанија
Интернешел Френдшип, Трст, Порденоне 6-то триенале на современа југословенска графика, Битола
Галеријата ЦАП Удине - Првото биенале Интерграф Алпи-Јадран, Удине
- Дворецот Сан Џусто: биенале
Интеграл Алпи - Јадран, Трст
Галеријата „Екварна“ - I салон на Екварна
Галеријата Вјекослав Карас, Биенале на југословенски акварел, Карловац
Народен музеј Задар, Биенале на југословенски акварел, Задар
Галеријата Колегиум артистичум, Биенале на југословенски акварел, Сараево
Градска галерија Љубљана, Биенале на југословенски акварел, Љубљана
Музеј на ЗОИ Сараево, Наградените на Љубљанските графички биенале, Сараево
Градски музеј Сомбор, Триенале на југословенскиот цртеж, Сомбор
Современа галерија Зрењанин, „Одисеја на пејзажот“ (повениот пејзаж во Југославија)
Модерна галерија Љубљана, 17-то меѓународно графичко биенале, Љубљана
Југословенски културен центар Париз, Современа словенечка графика, Париз
Centre Loisirs et rencontres (Центар за разонода и средби), Современа словенечка графика
Галерија на ликовните уметници на Советскиот Сојуз, Современа југословенска графика, Москва
Галерија на Домот на белоруската култура, Современа југословенска графика, Минск
Домот на уметниците на Грузија, Современа југословенска графика, Тбилиси
Домот на културата Талин, Современа југословенска графика, Талин
Градски музеј Хабана, Современа југословенска графика, Хабана
Национален музеј, Современа југословенска графика, Богота, Кали
Музеј на современа уметност, Современа југословенска графика, Мексико Сити

- Културен центар „Le botanique“, 11 + 1; 12 југословенски графичари, Брисел
 Institut Saint Luc, 11+1; 12 југословенски графичари, Лиеж
 Sale Chavée, 11+ 1 ; 12 југословенски графичари, Лувр
 Галерија на регионалниот архив, изложба на ПДГ -
 Средба на театарите Алпи - Јадран, Нова Горица
 Галерија на неврзаните земји. Наградените на љубљанските графички биенала, Титоград
 Ликовен простор „Рихард Јакопич“, Апстрактни непредметни правци во ликовната уметност, Љубљана
 Галерија на портрети Тузла, Триенале на југословенскиот портрет Тузла
 Подјуна ин Аула Словеника, Мала графика, Целовец
- 1988 - Галерија „Олга Петров“, Делиблатска пешчара '87, Панчево
 Домус Словеника-галерија, Словенечки графичари - добитници на повеќе награди на графичките биенала, Виена
 Модерн Галерија Њу Делхи, Меѓународно графичко биенале, Њу Делхи
 Регионална банка Минхен, Современа словенечка уметност, Минхен
 Кабинетот на ЈАЗУ, 15-та загребска изложба на југословенската графика, Загреб
 Арт фер, Базел
 Модерна галерија, Ријека, II меѓународна изложба на оригиналниот цртеж, Ријека, Загреб (музејски простор)
 Спејс Галери Сеул, 5-то меѓународно биенале на мала графика, Сеул
 Musei Stuky Lodz, 6-то биенале на мала графика, Лоф
 Ликовен простор „Рихард Јакопич“, „Назад кон колоритот“, Љубљана
 Рајн Музеум, III-иот салон на Европа (слика и мала пластика-минијатура), Ротердам, Делфсхавен
 5-та меѓународна графичка изложба, Катанија
- Изложбен павилјон „Књез Милош“ Аранѓеловац, „Мермер и звуци“ (Преглед на југословенската уметност), Аранѓеловац, Загреб, Сараево, Приштина
 Sakaide municipal art museum, Љубљанското графичко биенале во Јапонија, Сакаи
 Miyagi municipal art museum, Љубљанското графичко биенале во Јапонија, Сендаи
 Tokio art museum, Љубљанското графичко биенале во Јапонија, Токио
 Галерија Стредсловенска, 10-то меѓународно биенале на дрворезот, Банска Бистрица
 Музеј Морсбројч, Современа словенечка графика, Леверкузен
 Музејот на современа уметност Шамалјер, Светско триенале на мала графика, Шамалјер, Стразбур
 ЛХБ Интернационале Ханделсбанк, Современа словенечка графика, Франкфурт
 Културниот центар Монтбар „Rencontres '88“, Монтбар
 Музеј на ЗОИ Сараево, Од фондусот на Музејот Сараево
 Рејм музеум, III-тиот салон на западноевропската минијатура, Ротердам
 Museo Municipal „Bello Piñeiro“, 6-та награда за графика „Maximo Ramos“, Ferrol-La Coruña
- 1989 - Интернешнал Арт биенал, Валпараизо
 6 Male Formy grafiky, Łódź
 Културен центар Иван Напотник „Слики на хартија“, Т. Велење
 Прво биенале на словенечката графика, Оточец-Ново Место
 Современа галерија Зрењанин - Учесници на Уметничката колонија „ЕЧКА '89“, Зрењанин
 Museo de la educacion-Ciudad de la Habana „CIPE '89“ - Меѓународна изложба на мала графика
 Мали галерии, Слика на хартија, Сежана
 Lotte department stores Seoul-Arts and Crafts as Global Communication - Словенечка уметност
- Musée du petit format Couvin - 5-та меѓународна изложба на мал формат на хартија
 Народен театар Т. Ужице, „Човекот е најдобар пријател на животните“, Титово Ужице
 Pisa-Mail Art International
 Spazio espositivo „Hanibal“, Arte oggi, Monfalcone
 Галеријата Ребека - Прва замисла, Љубљана
 Spazio espositivo A.R.C.I., Rassegna internazionale d'arte 1989, Turriaco
 Azienda autonoma di soggiorno e turismo Sistiana-Grafica Mitteleuropea
 Галеријата на културниот дом, Горица-Gorizia-Grafica Mitteleuropea
 Модерна галерија Ријека
 Словенечко графичко биенале Оточец-Наградени автори Градска Ложа, Задар: 13-ти Син салон-Егзотичен бестиариј на новите анималисти
 Museo Bello Piñeiro-Ferrol - VII. premio del grabado „Maximo Ramoz“
 Галеријата на културниот центар „Мишко Крањец“, Мурска Собота - Погледи на актуелностите - Горенска, Горишка, Помурје
 Горенски музеј Крањ - Погледи на актуелностите - Горенска, Горишка, Помурје
 Пилоновата галерија, Ајдовшчина - Погледи на актуелностите - Горенска, Горишка, Помурје
 Татковински музеј Горни Милановац - Првото биенале на југословенската минијатурна уметност
 Kunsterhaus Klagenfurt-Grenzraum-Raum ohne Grenzen-Избор на авторите од подрачјето Алпи-Јадран
 Galerie im Brechthaus-Ausburg-Словенечка современа уметност-дела на хартија и мала пластика
 Centre Régional Développement Cultural-Ville de Mantes-la-Jolie (Франција) - 5-та меѓународна изложба на мал формат на хартија

- Centro Friulano Arti plastiche Udine
- Rassegna internazionale di grafica „CARTA COLORE“, Udine '90
Словенечка графика - Гетеборг-Малме
- 1991 - Изложбен простор „Рихард Јакопич-Словенечка графика-ДСЛУ Љубљана
Колегиум артистикум - Словенечко сликарство (Личностите од почетокот на 90-тите години), Сараево „Цанкарјев дом“ Љубљана - Меѓународно графичко биенале
Пилоновата галерија Ајдовшчина-Одбрани примероци на авторска графика во Словенија
ARS-ANTIQUITAS-FLORA - Gospodarsko razstavišče, Љубљана
VI Biennale internazionale della xilografia contemporanea, Capri
Art Gallery 90 - Mostra internazionale d'arte, Ronchi dei legionari
VARNA 91-International Print Biennale (Меѓународно графичко биенале)
Musée du petit format Couvin, 6e exposition internationale „PETIT FORMAT DE PAPIER“
Галеријата Бажато, Изложба на ликовната колонија „Закојца '91“, Шемпетар при Горици
Резиденцијата Брдо кај Крањ, Изложба на Ликовната колонија „Закојца '91“, Брдо кај Крањ
Каза Венета: Поетика- 80 год. во сликарство и скулптурата во Словенија, Муа (Пренос на изложбата во Барселона и Приморските галерии - (Пирин)
Galleria Antiche Mura, 3x3 Алпи-Јадран, Манфалконе
Градската галерија Љубљана, Одбрани примероци на авторската графика во Словенија, Љубљана
Аудиториум Порторож - изложба и аукција „Уметност против војната“
Галеријата Оранжерија-колонијата МАИМЕРИ, Мангеш
Цанкарјев дом-Изложба и аукција „За Хрватска“, Љубљана
Модерна галерија - Поетика '80, Љубљана
- 1992 - Арс етерна - Современа словенечка графика, Љубљана
- ИНТАРТ, Современ словенечки цртеж, Удине
Љубљански саем - ААФ саем на уметноста, Љубљана
Словенечки конзулат во Бон
Словенечка уметност, Бон
Музејот Фредрихштет-Триенале на светската графика, Фредрихштет
Seoul - BUSAN Bienal, Seoul
Monfalcone - Il labirinto e il suo dorpio (Меѓународен митинг), Монфалконе
Модерна галерија - Поетики '80, Љубљана
Casa Veneta - Artisti Sloveni - Поетики '80 год.
Дворецот Шпитал - изложбата Алпи-Јадран (Смерду Челиберти, Примиг, Тута)
- 1993 - Малата галерија на ЗДСЛУ Кањ - Претставување на делата на своите членови, Крањ
Работнички дом Загорје - изложба на ликовната колонија
Излаке, Загорје
Хотелот „Медијске топлаци“ - Изложба на ликовната колонија
Излаке, Излаке
Сам Хотел - Меѓународната изложба на учесниците на манифестацијата „Il labirinto e il suo dorpio“, Монфалконе
Љубљански саем - ААФ саем на уметноста, Љубљана
Вилата Блед - I. Mini Prix Lucas (се сели во Мадрид, Торино, Порденоне, Будимпешта), Љубљана
Собранието на Република Словенија - изложба на колонијата ПО-АРТ, Љубљана
Гостилница Срук - Словенечка ликовна работилница, Ретње при Тржичу
Мастрихт - Прво европско графичко биенале, Мастрихт
Модерна галерија - 20-то меѓународно графичко биенале, Љубљана
Јакопичев изложбен простор - „Мајски салон на ЗСЛУ 1993 г.“
Љубљана
Каунас музеј на уметноста - Современо словенечко сликарство и скулптура, Каунас
Вилнус музеј на уметноста - Современо словенечко сликарство и скулптура, Вилнус
- Шведска - Современо словенечко сликарство и скулптура, ЗДСЛУ
Словенечки конзулат во Прага - Современо словенечко сликарство, Прага
Сињи Врх, Снежник, Бегуње - Меѓународна работилница „Словенија отворена за уметност“
Салата на просветното друштво „Иван Грохар“ - Словенечките - Словенечките сликари по повод неделата на Грохар, Сорица
Дворецот Гминд - изложба на ликовната работилница Алпи-Јадран, Гминд
Галеријата Медуза, Минијатури и оригинални честитки, Пиран
Амбасадата во Каиро, Словенечко сликарство и графика
Амбасадата во Пекинг, Словенечко сликарство и графика
Господарско разставишче Љубљана, ААФ - Саем на уметноста (изложби во следните галерии: Галеријата 2-ЛУКАС, Галеријата La Roggia-Порденоне)
Галеријата Авсеник. Меѓународна работилница „Словенија отворена за уметност“, Бегуње
Галеријата Косовиот дворец, Јесенице
Галеријата на Долењскиот музеј, Mini prix Lucas '93
Ново Место
Галеријата La Roggia, Mini prix '93, Порденоне
Галеријата Градска куќа и Мала галерија, Прво биенале на градот Крањ, Крањ
Уметничка галерија Марибор, I Mini print Slovenija (Меѓународна изложба на графика), Марибор
Galerija Loggia Manin, Incontri con l'arte contemporanea, Serra San Quirico
- 1994 - Галеријата „Филипов дворец“, „Словенија отворена за уметност“, Бегуње, Љубљана
Гостилница Толомео (заедно со Клементина Голија), Домжале
Галеријата на ЗДСЛУ, „Словенија отворена за уметност“, Сињи Врх, Љубљана
Градска галерија Пиран, „Словенија отворена за уметност“ Снежник, Пиран

Jiangsu art gallery Nanjing (Кина), Плурализам на 80-тите и неомодернизам на 90-тите години, Нанкинг Градската галерија Вукци (Кина). Плурализам на 80-тите и неомодернизам на 90-тите, Вукци

Уметничка галерија Марибор, Генерацијата '82, Марибор Дворецот Фагања, Меѓународна ликовна изложба, Фагања Галеријата Хамер, Ликовните денови Хамер, Словенечко село Културен центар „Сречко Косовел“, Словенија отворена за уметност, Сежана Градската галерија Пиран, Изложбата Ex tempore 1994, Пиран

РТВ Словенија и Ротари клуб, Концертот по повод Св. Никола и аукција на слики, Љубљана Модерна галерија Љубљана, 75-годишнината на Универзитетот на Љубљана - изложба на графичките листови на студентите на АЛУ од год. 1978-1994

Дворецот Земено кај Випава. Изложба по повод Комеловата фондација

Галеријата Шикороња, Уметниците на галеријата, Рожек Галерија на Културниот центар Иван Напотник Велење, „Словенија отворена за уметност“, Велење

Галерија на Градскиот музеј Идрија, „Словенија отворена за уметност“, Идрија

Мала галерија Крањ, Меѓународна сликарска средба Крвавец 1995, Крањ

Церкље, Меѓународна сликарска средба Крвавец 1995, Церкље.

НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА

1980 - награда за знакот на Денот на младоста - Штафетната палка '80; прва награда на темата Крас - extempore во Липица; 1981 - диплома - extempore во Пиран; втора награда - extempore во Шпетар; откупна награда - extempore во Марезиге; наградата - extempore „Каста“ во Миље; 1982 - признание extempore во Шпетар; откупна награда - extempore во Пирањ;

признание - extempore „Каста“ во Репентабор; признание - extempore „Carso ottobriano“ во Трст; трета награда - extempore „Agraria“ во Марезиге; 1983 - наградата „Ју палета на младите“ во Титов Врбас; откупна награда - extempore во Пиран; прва награда - extempore во Опатија; наградата на Собранието на општина Опатија; награда на југ, меморијал „Надежда Петров“ во Чачак; 1985 - откупна награда на Биеналето на југ. акварел во Карловац; наградата „Моша Пијаде“ на 16-то меѓународно графичко биенале во Љубљана; 1986 - откупна награда на Биеналето на мала графика Кадаквес; откупна награда - extempore во Пиран; прва награда - extempore во Опатија; Award d' Excellence на Биеналето на мала графика во Сеул; 1987 - февруари; дело на месецот „Средба на буре“, Златна птица на списанието Младина, Љубљана; почесен медал на 6-то Male Formy grafiky Łódz; откупна награда на 6-то триенале на современа југ. графика, Битола; 1988 - откупна награда на Народниот музеј Задар на Биеналето на југ. акварел, Карловац; награда на Биеналето на мала графика, Кадаквес и Барселона; 1989 - награда на Ново Место на Биеналето на словенечката графика; 1990 - втора награда за цртежот Алпи - Јадран, Бељак; 1991 - награда за дизајн на Изложбата „Вино '91“, Нова Горица; сребрен знак на Првото биенале на Хексагоналата, Сежана; 1992 - Сеул, откупна награда на Busan biennial Seoul; 1993 - Блед, Prix 2 на I Mini Prix на списанието Лукас на мали слики на хартија; 1993 - Прво биенале на градот Крањ - втора награда на градот Крањ „Меѓу оригиналното и актуелното“, Крањ; I Mini Print (Меѓународна изложба на мала графика), откупна награда на Меѓународното жири, Марибор; 1994 - откупна награда на Ex tempore 1994 во Пиран;

1995 - повелба за квалитет - Триенале на словенечка сатира - АРИТАС '95. Љубљана и Шмарје при Јелшах.

СЛИКИ ВО ЗБИРКИ

Домот на Митја Горјуп, Нова Горица
Дом за стари лица, Нова Горица
Основно училиште Доброво
Хотелите Бернардин, Порторож
Хотелот Палас, Порторож
Хотелот Пиран, Пиран
Хотелот Парк, Нова Горица
Искра Автоелектрика, Шемпетер при Нови Горици

Збирката ТИМАВ, Липица
Горишки музеј, Нова Горица
Обални (Приморски) галерија, Пиран
Олимписки музеј, Сараево
Заедница за култура на Хрватска, Загреб
Домот на културата, Титов Врбас
Centro Attività Visive, Ferrara
Збирката Пријателите на Пилон, Галеријата Пилон, Ајдовшчина
Собранието на општина Опатија
Ликовна работилница Опатија
Културен центар на Медитеранот, Малта
Збирката на „Емона“, Љубљана
Дидактичка збирка на ДСЛУ, Љубљана
Горењски музеј, Крањ
Збирката „Space“, Сеул
Збирката Campinas '87, Сао Паоло
Збирката на галеријата на Народниот универзитет, Пореч
Дидактичка збирка, Љубљана, Риблица
Збирката Примекс, Нова Горица
Сошки електрони, Нова Горица
Arte fiera (дирекцијата), Болоња
Istituto d'arte contemporanea, Катања
Библиотеката „Бено Зупанчич“, Постојна
Современа галерија „Олга Петров“, Панчево

Уметничка галерија, Битола
Галеријата - ликовен изложбен простор Ротовж, Марибор
Галерија на современа уметност, Скопје
Taller Ford Gallery Cadaques in Barcelona
Muzejot Stuky, Łódz
The Library of Congress, Washington
Општинска управа, Целовец
Галеријата LHB Internationale Handelsbank, München
Museo d'Arte Contemporanea, Valcellina Pordenone
Centre international de la gravure, La Louviere (Belgique)
и во приватните збирки во Европа и САД

Издавач и организација:

Министерство за култура на Република
Македонија

Министер: Ештреф Алиу

Завод, музеј и галерија - Битола

Никола Ивановски - директор

Горишки музеј - Нова Горица

Директор Славица Планита

Предговор и комесар:

Лилијана Степанчиќ - директор на Фон-

дацијата Сорос - за Р. Словенија

Превод од словенечки: Аленка Лапе

Слајдови: Урош Зајак

Фотос: Јанко Преловец

Ликовно обликување: Клавдиј Тутта

Скенирање - Скен - Поинт - Скопје

Печати - АД „Киро Дандаро“ - Битола

Тираж : 600

Izdavač i organizacija:

Ministerstvo za kultura na Republika
Makedonija

Minister: Eštref Aliu

Zavod, muzej in galerija – Bitola

Direktor: Nikola Ivanovski

Goriški muzej – Nova Gorica

direktor: Slavica Planita

Predgovor: Lilijana Stepančič

Direktor Fondacije Soros – v R. Sloveniji

Prevod od slovenečki Alenka Lape

Slaidovi: Uroš Zajac

Fotos: Janko Prelovec

Likovno oblikovanje: Klavdij Tutta

Skeniranje: Sken – Point – Skopje

Štampa – AD „Kiro Dandaro“ – Bitola

Naklada: 600

